

گروه علمی لنگش نشخوار کنندگان، انجمن جراحی دامپزشکی ایران

منبع: ارزیابی میزان فصلی بودن بروز بیماری های عفونی و غیر عفونی انگشت گاو، پایان نامه برای دریافت دکتری عمومی دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهر کرد.

تاریخ: ۱۳۸۸

آیا رخداد لنگش در گاو شیری فصلی است؟

دکتر محمد زمانی احمد محمودی^۱، دکتر احمد رضا محمدنیا^۲

۱: دانشجوی تخصصی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه تهران

۲: گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه تهران

یکی از فاکتورهایی که بر بروز و شیوع لنگش اثر گذار است، فصل و عوامل وابسته به آن می باشد. ارزیابی طبیعت فصلی بیماری هایی که سبب لنگش می شوند در سنجش اهمیت فاکتورهای خطر برای هر بیماری می تواند مفید باشد. مطالعات محققین نشان می دهد که فصل و سایر عوامل وابسته می تواند بر میزان لنگش اثر گذار باشد. بعضی از محققین به رابطه بین میزان بارندگی و لنگش دست یافته اند و ثابت کرده اند که بیماری خط سفید و فلگمون بین انگشتی در پاییز بسیار بیشتر از سایر فصول است. سایر محققین نشان داده اند که شیوع لنگش در زمستان بیشتر از تابستان است. همچنین بروز بیماری آبسه خط سفید در ماه های آبان و اسفند بیشتر بوده است. در بعضی کشورها الگوی فصلی لنگش در حال تغییر است به گونه ای که فاکتورهای فصلی همچون بارش، طول روز و درجه حرارت امروزه اثر چندانی بر میزان بروز لنگش ندارند. بر طبق مطالعات Rowland و همکاران در سال ۱۹۸۳ در گله های که بوسیله دامپزشکان بخش خصوصی درمان شده بودند، میزان بروز لنگش در زمستان بیشتر از تابستان است و میزان آن به ترتیب ۸۷ مورد به ازای ۱۰۰ راس گاو و ۷۱ مورد به ازای ۱۰۰ راس گاو می باشد. همین محققین بیان کرده اند که لنگش در اولین ماه شیردهی رایج و میزان آن ۱۵ درصد کل موارد است. بیماری آبسه خط سفید در ماه های آبان و اسفند بروز بیشتری دارد و از طرف دیگر بیماری درماتیت بین انگشتی در تمام مراحل آبستنی و شیردهی یکی از مهمترین ضایعات بوده است. Laven و همکاران در سال ۲۰۰۶ با مطالعه روی اطلاعات ۴۶ دامپزشک در سراسر انگلستان، تغییرات فصلی را در چهار بیماری مذکور بررسی کردند. نتایج آن ها نشان داد که الگوی فصلی بودن لنگش نسبت به گزارشات قبلی در دهه ۸۰ تغییر پیدا کرده است این تغییر را حاصل کاهش شیوع فصلی در بیماری درماتیت انگشتی و دیگری به خاطر تغییر در شیوع فصلی بیماری خط سفید از زمستان به اواخر تابستان و اوایل پاییز دانسته اند. Murray و همکاران در سال ۱۹۹۶ نشان دادند که بیش از ۶۰

گروه علمی لنگش نشخوار کنندگان، انجمن جراحی دامپزشکی ایران

منبع: ارزیابی میزان فصلی بودن بروز بیماری های عفونی و غیر عفونی انگشت گاو، پایان نامه برای دریافت دکتری عمومی دامپزشکی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهر کرد.

تاریخ: ۱۳۸۸

درصد موارد درمانیت انگشتی، خط سفید و زخم کف سم در زمستان از ماه های آبان تا فروردین رخ می دهد. درمانیت انگشتی و فلگمون بین انگشتی بروز فصلی مشابه دارند. تحقیقات Somers و همکاران در سال ۲۰۰۳ نشان از آن دارد که بروز فصلی بیماری درمانیت انگشتی از سال ۱۹۹۱ تغییر پیدا کرده است و این بیماری بروز فصلی داشته و با بستر ارتباط دارد. Eddy و همکاران در طی یک مطالعه سه ساله با استفاده از اطلاعات جغرافیایی پیوستگی بین میزان بارش و بروز لنگش را به اثبات رسانده اند. بیماری زخم کف سم در ماه های بهمن و مرداد، بیماری فلگمون بین انگشتی و خط سفید بیشتر در پاییز و بیماری آبه خط سفید و زخم کف سم بیشتر در زمستان و پاییز رخ می دهند. مطالعات Alban در ۱۹۹۵ حاکی از آن است که بیشترین موارد رخداد بیماری فلگمون بین انگشتی در گاو های دانمارکی بین ماه های شهریور و آذر وجود دارد که علت آن را آب و هوای سرد دانمارک می دانند. این امر سبب می شود رشد باکتری *Fusobacterium necrophorum* در زمستان کاهش یابد.

بیماری های خط سفید، زخم کف سم، فلگمون بین انگشتی و درمانیت انگشتی در انگلستان بیش از ۵۰ درصد کل موارد بیماری ها را تشکیل می دهند که میتوان آن ها را به دو گروه تقسیم کرد. گروه اول بیماری های عفونی انگشت بوده که بیماری درمانیت انگشتی و فلگمون بین انگشتی در آن قرار می گیرد و با رطوبت می تواند ارتباط داشته باشد. گروه دوم بیماری ها بافت شاخی بوده که بیماری خط سفید و زخم کف سم مهمترین بیماری ها در این گروه است و هر دو از لامینیت تحت حاد نشات می گیرند.

روشن کردن الگوهای بیماری ها به شکل منطقه ای و همچنین فصلی می تواند راهگشای بکار گیری استراتژی های کنترل و درمان در هر کشور باشد. هر چند در ایران حضور این بیماری ها به فراوانی گزارش شده است ولیکن کار چندانی در تعیین الگوهای منطقه ای و کشوری صورت نگرفته است. هدف مطالعه حاضر ضمن گزارش رخداد بیماری های سم در مناطق مختلف ارزیابی رخداد فصلی این جراحات در نواحی مختلف می باشد.

انجمن جراحی دامپزشکی ایران